

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Заступник керівника
(проректор з науково-педагогічної роботи)

Никола АФАНАСЬСВ
№02071211

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЄКТАМИ

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань **07** Управління та адміністрування
Спеціальність **073** Менеджмент
Освітній рівень **другий (магістерський)**
Освітня програма **Менеджмент інноваційної діяльності**

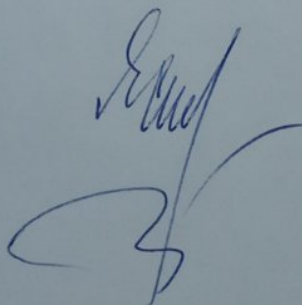
Статус дисципліни

Мова викладання, навчання та оцінювання

вибіркова

українська

Завідувач кафедри менеджменту,
логістики та економіки

Олена ЯСТРЕМСЬКА

Харків
2020

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри менеджменту, логістики та економіки
Протокол № 1 від 19.08.2020 р.

Розробник(-и):

Верещагіна Ганна Валентинівна, к.е.н., доц. кафедри менеджменту, логістики та економіки

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Специфічність управління проектами, складність методичного інструментарію обумовили актуальність навчальної дисципліни "Управління інноваційними проектами", що вивчає форми та механізм розробки інноваційних проектів та управління ними з метою забезпечення ефективного розвитку підприємств. Вивчення навчальної дисципліни дозволяє отримати такі основні знання: особливості інноваційних проектів та їх життєвих циклів, основні стадії і етапи проекту, лінійно-циклічний характер процесу управління проектом, поняття і визначення інноваційної програми як об'єкту управління, міжнародні і національні стандарти по управлінню проектами, соціо-технічний підхід до проблеми управління проектами, інструментальні засоби управління проектами, технологія системного проектування, інструментальні засоби планування і контролю реалізації інноваційного проекту, фінансового аналізу і управління ресурсами інноваційного проекту.

Мета навчальної дисципліни набуття студентами знань і навичок щодо управління інноваційним проектом, використання інструментальних засобів в управлінні інноваційним проектом, проведення експертизи проектів.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	іспит

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
«Макроекономіка»	Міждисциплінарні комплексні курсові роботи
«Мікроекономіка»	Тренінги
«Економіка підприємства»	«Креативне управління створенням інновацій»
«Економетрія»	«Управління розвитком»
«Основи менеджменту»	«Інтелектуальна власність та трансфер технологій»
«Бухгалтерський облік»	«Моделювання інноваційних процесів»
«Основи економічного аналізу»	

Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Здатність до планування і управління проектом на основі процесного підходу	Вміння заповнювати документацію інноваційних проектів: проектну, планову і звітну документацію, забезпечувати порядок її складання, використання і зберігання
Здатність проводити ситуаційний аналіз життєвого циклу проекту	Вміння використовувати інструментальні засоби управління проектами
Здатність проводити конкурси і тендери на реалізацію проектів	Вміння використовувати технологію системного проектування
Здатність до використання соціо-технічного підходу до проблеми управління проектами	Вміння використовувати інструментальні засоби планування і контролю реалізації інноваційного проекту, фінансового аналізу і управління ресурсами інноваційного проекту
Здатність до управління командою проекту	Вміння щодо прогнозування обсягів реалізації венчурного підприємства та його капіталізації
Здатність до управління комунікаціями інноваційного проекту	Вміння застосовувати системні принципи структуризації програм і мегапроектів

Здатність до використання комплексу програмно-технічних засобів, які забезпечують управління інноваціями в організаціях	Вміння щодо застосування інструментальних засобів планування і контролю реалізації інноваційного проекту, фінансового аналізу і управління ресурсами інноваційного проекту
---	--

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Інноваційна програма як об'єкт управління

Тема 1. Проект як об'єкт управління.

1.1. Планування і управління проектом на основі процесного підходу. Класифікація проектів за різними ознаками: класом, типом, видом, тривалістю, масштабом, складністю. Склад активних і пасивних учасників проекту, визначенням їх функцій, ролі та рівня відповідальності під час підготовки та реалізації проекту.

1.2. Особливості інноваційних проектів та їх життєвих циклів. Багатокритеріальність і значний ступень невизначеності інноваційних проектів. Новизна, конкурентноздатність і пріоритетність інноваційних проектів. Портфельний підхід.

1.3. Основні стадії і етапи проекту. Передінвестиційна фаза. Інвестиційна фаза. Експлуатаційна фаза. Контент стадій і етапів проекту у межах фаз. Преідентифікація. Експертизи проектів.

1.4. Ситуаційний аналіз життєвого циклу проекту. Лінійно-циклічний характер процесу управління проектом. Контури зворотного зв'язку в стійкості і керованості інноваціями.

Тема 2. Поняття і визначення інноваційної програми як об'єкту управління.

2.1. Види науково-технічних програм у сфері інноваційної діяльності. Фундаментальні дослідження. Прикладні дослідження. Розробки. Конструкторські роботи. Проектні роботи. Технологічні роботи. Проведення випробувань.

2.2. Методи мультипроектного управління і критерії формування послідовності проектів. Автоматизація процесів управління проектами. зв'язування декількох окремих проектів у рамках одного комплексного проекту або програми. Одержання різної аналітичної звітності по всіх проектах у масштабах реалізації інноваційних проектів. Створення середовища для інтегрованого розподіленого керування більшими комплексними проектами.

2.3. Принципи структуризації програм і мегапроектів. Підходи до структуризації проекту. Принцип зворотного проектування. Принцип мінімальної функціональної повноти. Принцип економічної достатності рішення.

Змістовий модуль 2. Стандарти по управлінню проектами

Тема 3. Міжнародні і національні стандарти по управлінню проектами.

3.1 Професійні міжнародні і національні кваліфікаційні стандарти для керівників і фахівців по управлінню проектами. Границі стандартизації проектної діяльності. ISO 9000:2000, 10005, 10006, 10007. ISO/IEC 12207, Information Technology - Software Life Cycle Processes, ISO/IEC TR 15271, Information Technology - Guide for ISO/IEC 12207; ISO/IEC 15288 CD2, Life Cycle Management - System Life Cycle Processes. Посібник з використання процедур керування, планування, контролю й звітності. Зводи знань.

3.2. Стандарти і норми підприємств по управлінню проектами. Корпоративні стандарти й норми з управління проектами. Застосовність стандартів на практиці. Project Management Body of Knowledge.

3.3. Структура і зміст стандарту управління проектами. Утримування й границі проекту. Ключові віхи проекту. Плановий бюджет проекту. Підходи до виконання проекту. Управління проектною документацією. Забезпечення якості. Типові шаблони. Мікрошаблони.

Тема 4. Замовники проекту.

4.1. Державні і міжнародні програми підтримки інноваційної діяльності. Ініціювання створення та фінансування науково-дослідницьких програм, наукових центрів шляхом конкурсного відбору. Надання безпроцентних чи пільгових позик та грантів. Державне замовлення на інноваційні продукти. Дотації за рахунок державного бюджету для визначених галузей, виробництв чи технологій.

4.2. *Конкурси і тендери на реалізацію проектів.* Замовник тендеру. Участь у тендері. Кваліфікація учасників торгів. Процедури тендеру. Контент тендерної документації.

4.3. *Ситуаційний аналіз особливостей взаємодії із замовниками різного типу.* Замовники закупівлі товарів, пов'язаної із захистом авторських прав. Замовники закупівлі послуг щодо виконання наукових досліджень та розробок.

Змістовий модуль 3. Засоби управління проектами

Тема 5. Соціо-технічний підхід до проблеми управління проектами.

5.1. *Управління командою проекту.* Створення професійної команди для нового проекту. Риси притаманні новому проекту. Формуванні команди. Інтегруючи чинники створення і діяльності команди. Схема формування команди з урахуванням цілей інноваційного проекту. Основні стадії життєвого циклу команди проекту.

5.2. *Комплекс програмно-технічних засобів, які забезпечують управління інноваціями в організаціях.* Засоби керування НДДКР. Засоби керування комерціалізацією нових товарів. Централізоване інформаційне забезпечення, стратегічне планування, фінансування, матеріально-технічне постачання НДДКР, виробництва й збуту нових виробів.

5.3. *Документування інноваційних проектів: проектна, планова і звітна документація.* Планування цілей. Декомпозиція цілей. Основні етапи планування проектів. Визначення взаємозв'язків операцій. Складання розкладу виконання проекту.

Тема 6. Інструментальні засоби управління проектами

6.1. *Структурно-функціональний аналіз інноваційного проекту.* Технологія системного проектування. Компоненти продукту проекту. Етапи життєвого циклу. Елементи організаційної структури. Структурно-функціональний аналіз інноваційного проекту і методологія SADT.

6.2. *Інструментальні засоби планування і контролю реалізації інноваційного проекту, фінансового аналізу і управління ресурсами інноваційного проекту.* Засоби для календарно-сіткового планування. засоби для рішення окремих задач (допроектний аналіз, розробка бізнес-планів, аналіз ризиків, управління контрактами, часом, бюджетом. засоби для організації комунікацій між виконавцями проекту). Функціональні можливості систем календарно-мережевого планування. Microsoft Project.

6.3. *Експертиза інноваційних проектів і рішень.* Науково-технічна і комерційна експертизи. Критерії, що використовуються в аналізі інноваційних проектів. Вибір критеріїв ефективності інноваційних проектів.

6.4. *Оформлення результатів експертизи інноваційних проектів.* Науково-технічний ефект нововведень. Економічний ефект інновацій. Соціальна значимість нововведення. Екологічний ефект інноваційних проектів. Нововведення: експертиза позитивних і негативних аспектів.

Перелік лабораторних занять надано у таблиці Рейтинг-план навчальної дисципліни

Методи навчання та викладання

Методи навчання, спрямованих на активізацію та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів: проблемні лекції, дискусії, бесіди, презентації, ілюстрації, метод проектів, моделювання професійних ситуацій, робота в малих групах, круглі столи, ігрові методи («серйозні» ігри, рольові ігри тощо), кейс-стаді, дебати, мозкові штурми, різноманітні індивідуальні та групові проекти, тренінги, майстер-класи, модерація, коучинг, індивідуальна дослідницька робота за всіма темами.

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, лабораторні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Контрольні заходи включають:

Поточний контроль включає оцінювання студентів під час:

Лекції – активна робота на парі (1 бал або 2 бали за кожне заняття) за умови виконання студентом опрацювання лекції та відповідей у ході опитування, участі у активній дискусії з проблемних питань. Загальна кількість балів 14.

Лабораторні заняття: - активна робота на парі (2 бали за кожне заняття) за умови виконання студентом звіту з лабораторної роботи належним чином. Загальна кількість балів 26.

Формами поточного оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: опитування. Результати опитування оцінюються в 1 бали за умови правильної відповіді; кількість опитувань – 7, максимальна кількість балів за усі опитування становить 7; презентації результатів виконаних завдань та досліджень у вигляді звітів лабораторних робіт. Презентації результатів виконаних завдань та досліджень у вигляді звітів лабораторних робіт з різних тем з урахуванням рівня складності оцінюються в 2 бали за умови правильного виконання та наявності відповіді та висновків. За відсутності відповіді або за наявності помилок оцінка знижується на 50%. Кількість презентацій результатів виконаних завдань та досліджень у вигляді звітів лабораторних робіт – 13, максимальна кількість балів за усі презентації результатів виконаних завдань та досліджень у вигляді звітів лабораторних робіт становить 26;

контрольні роботи. Контрольні роботи оцінюються в 6 балів за умови повного розкриття теоретичних питань (2 теоретичні питання по 2 бали кожне) та правильного виконання практичного завдання на 2 бали при наявності відповіді та висновків. За відсутності повного розкриття теоретичних питань, відповіді практичного завдання або за наявності помилок оцінка знижується на 50%. Кількість контрольних робіт – 2, максимальна кількість балів за усі домашні завдання становить 12.

Самостійна робота:

виконання домашніх завдань. Домашні завдання з різних тем з урахуванням рівня складності оцінюються в 2 бали за умови правильного виконання та наявності відповіді та висновків. За відсутності відповіді або за наявності помилок оцінка знижується на 50%. Кількість домашніх завдань – 5, максимальна кількість балів за усі домашні завдання становить 10;

підготовка до практичних (лабораторних) занять;

підготовка до контрольних робіт;

пошук (підбір) джерел для виконання домашніх завдань.

Поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, лабораторних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Підсумковий контроль. Формою підсумкового контролю є іспит. Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей. Кожен екзаменаційний білет складається із 5 практичних завдань (ситуаційного, діагностичного та евристичного).

Екзаменаційний білет включає:

Два ситуаційних завдання: мах кількість балів – 12.

Два діагностичних завдання: мах кількість балів – 16.

Евристичне завдання: мах кількість балів – 12.

Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної "Відомості обліку успішності".

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімум можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімум можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведено в таблиці "Шкала оцінювання: національна та ЄКТС".

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 1. Проект як об'єкт управління.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями 1.1. Планування і управління проектом на основі процесного підходу. 1.2. Особливості інноваційних проектів та їх життєвих циклів.	Активна робота на парі	2
	Лекція	Лекція за питанням 1.3. Основні стадії і етапи проекту.	Активна робота на парі	2
	Лабораторне заняття	Лабораторна робота №1 Визначення життєвого циклу інноваційного проекту.	Активна робота на парі	4
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	<i>Ситуаційний аналіз життєвого циклу проекту.</i>	Перевірка домашніх завдань	2
в а ц і й н о :	<i>Аудиторна робота</i>			

	Лекція	2.1. Види науково-технічних програм у сфері інноваційної діяльності. 2.2. Методи мультипроектного управління і критерії формування послідовності проектів.	Активна робота на парі	2
	Лабораторне заняття	Лабораторна заняття №2. Здійснення експертиз проекту		4
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Принципи структуризації програм і мегапроектів.	Перевірка домашніх завдань	2
Тема 3. Міжнародні і національні стандарти по управлінню проектами.	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями 3.1 Професійні міжнародні і національні кваліфікаційні стандарти для керівників і фахівців по управлінню проектами. 3.2. Стандарти і норми підприємств по управлінню проектами.	Активна робота на парі	2
	Лабораторне заняття	Лабораторна робота №3. Структуризація інноваційного проекту.	Активна робота на парі	4
			Письмова контрольна робота	6
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Структура і зміст стандарту управління проектами.	Перевірка домашніх завдань	2
Тема 4. Замовники проекту.	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями 4.1. Державні і міжнародні програми підтримки інноваційної діяльності. 4.2. Конкурси і тендери на реалізацію проектів.	Активна робота на парі	2
	Лабораторне заняття	Лабораторна робота №4. Призначення ресурсів, побудова діаграм Ганта і сіткових діаграм, розрахунок критичного шляху, оцінка завантаження ресурсів і вартості інноваційного проекту в Microsoft Project..	Активна робота на парі	4
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Ситуаційний аналіз особливостей взаємодії із замовниками різного типу.	Перевірка домашніх завдань	2	
підхід до проблеми	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями 5.1. Управління командою проекту.	Активна робота на парі	2

		<i>5.2. Комплекс програмно-технічних засобів, які забезпечують управління інноваціями в організаціях.</i>		
	Лабораторне заняття	Лабораторна робота №5 Вирівнювання завантаження ресурсів в Microsoft Project.	Активна робота на парі	4
		Самостійна робота		
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	<i>Документування інноваційних проектів: проектна, планова і звітна документація.</i>	Перевірка домашніх завдань	2
		Аудиторна робота		
Тема 6. Інструментальні засоби управління проектами	Лекція	Лекція за питаннями 6.1. <i>Структурно-функціональний аналіз інноваційного проекту.</i> <i>6.2. Інструментальні засоби планування і контролю реалізації інноваційного проекту, фінансового аналізу і управління ресурсами інноваційного проекту.</i> <i>6.3. Експертиза інноваційних проектів і рішень.</i> <i>6.4. Оформлення результатів експертизи інноваційних проектів</i>	Активна робота на парі	2
	Лабораторне заняття	Лабораторна робота №6. Розрахунок економічної доцільності розробки та реалізації інноваційного проекту.	Активна робота на парі	4
			Письмова контрольна робота	6
Іспит				40

Рекомендована література

Основна

1. Верещагіна Г. В. Управління інноваційними проектами [Текст] : конспект лекцій / Верещагіна Г. В. ; Харк. нац. екон. ун-т. - Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. - 128 с.
2. P2M. Керівництво з управління інноваційними проектами та програмами: пер. з англ.; за ред. С.Д, Бушуєва. - К. ; Наук, світ, 2009.- 173 с.

Додаткова

3. Офіційний сайт Європейської асоціації венчурного інвестування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://evca.eu>.
4. Пономаренко Л. Д. Комп'ютерні технології управління інноваційними проектами; підручник / Л.Д. Пономаренко. - К. : Київ. над. торг.-екон. ун-т, 2001. - 4-23 с.
5. Руководство к своду знаний по управлению проектами (Руководство РМВоК) - ProjectManagementInstitute(Американский национальный стандарт), 2008. - 389 с.

Інформаційні ресурси

6. Аналіз вигід і витрат: Практ. посібник. / Пер. з англ. С. Соколік / Наук, ред. О. Кілевича, Секретаріат Ради Скарбниці Канади.— 2-е вид.— К.: Основи, 1999. — 345 с.
7. Бирман Г., Шмидт С. Экономический анализ инвестиционных проектов Пер. с англ. / Под

- ред. Л. П. Белых. — М: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997. — 460 с.
8. Верба В. А., Загородніх О. А. Проектний аналіз: Підручник. — К.: КНЕУ, 2000.—290 с.
 9. Інвестування в інноваційну діяльність. Проблеми та шляхи їх вирішення [Електронний ресурс]. — Режим доступу:www.justinian.com.ua/article.php?id=3025
 10. Про інноваційну діяльність: Закон України № 40-IV від 04.07.2002 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу:www.in.gov.ua/index.php?get=55&law_id=23
 11. Фактори інноваційного розвитку підприємств. [Електронний ресурс]. — Режим доступу:www.experts.in.ua/ua/baza/analitic/detail.php?ID=11391
 12. Управління інноваційними проектами. Сайт ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=451>
 13. Iastremska O. Investment and innovative development of industrial enterprises as the basis for the technological singularity / O. Iastremska, H. Strokovych, O. Dzenis, O. Shestakova & T. Uman // *Problems and Perspectives in Management*. — 2019. — Vol. 17. — Is.
 14. Oliinyk V. Optimal Control over the Process of Innovative Product Diffusion: The Case of Sony Corporation / V.Oliinyk, O.Kozmenko, I.Wiebe, & S.Kozmenko // *Economics&Sociology*. — 2018. — Vol.11. — No.3. — P. 265 — 285. http://www.economics-sociology.eu/files/16_597_Kozmenko%20et%20al.pdf
 15. Pererva P. Improvement of the Method for Selecting Innovation Projects on the Platform of Innovative Supermarket / P. Pererva, O. Besprozvannykh, V. Tiutlikova, V. Kovalova, O. Kudina, O. Dorokhov // *TEM Journal*. — 2019. — Vol. 8. — Is. 2. — P. 454-461. — Режим доступу: http://www.temjournal.com/content/82/TEMJournal_May2019_454_461.pdf